

Federatie
Particulier
Grondbezit
Land in vertrouwde hand

www.bosgroepen.nl

Bouwstenen coronaprotocol voor natuurterreineigenaren

Over dit document

Om verspreiding van corona tegen te gaan maken natuurterreineigenaren afspraken hoe hiermee om te gaan bij het beheer en openstelling van hun natuurterreinen, bij hun gebouwen en activiteiten. Ter ondersteuning bieden Federatie Particulier Grondbezit en de Unie van Bosgroepen graag bouwstenen aan, waarmee de leden hun eigen coronaprotocol eventueel kunnen aanvullen.

Deze bouwstenen vindt u in dit document. De FPG en Unie van Bosgroepen hebben daarbij gebruik mogen maken van teksten opgesteld door Natuurmonumenten. Samen spraken we daarover in VBNE-verband. In goed overleg, en met dank aan Natuurmonumenten, wordt dit beschikbaar gesteld aan de leden. Aan deze bouwstenen kunnen geen rechten worden ontleend.

Inhoud

1. Uitgangspunten en richtlijnen
2. Werken op locatie
3. Bezoekerscentra
4. Excursies en activiteiten
5. Verhuur locaties aan derden
6. Vrijwilligerswerk
7. Bezoeken van onze gebieden

1. Uitgangspunten en richtlijnen

In de strijd tegen het coronavirus heeft het kabinet vijf basisregels opgesteld die voor iedereen in Nederland gelden:

- Houd 1,5 meter afstand.
- Vermijd drukte.
- Werk zoveel mogelijk thuis.
- Was vaak je handen.
- Heb je verkoudheidsklachten? Blijf dan thuis.

Om het virus de komende maanden verder onder controle te krijgen en houden is het belangrijker dan ooit dat we ons aan de basisregels van het kabinet houden. De vijf regels vormen dan ook het fundament van dit coronaprotocol.

Sinds 11 mei zijn de maatregelen tegen verspreiding van het coronavirus stap voor stap versoepeld. Als onderdeel van de tweede stap (per 1 juni 2020) worden er meer activiteiten op en rond natuurterreinen mogelijk. Dit bouwstenen document gaat over beleid en richtlijnen na 1 juni 2020.

1.1. Uitgangspunten

Natuurterreineigenaren met een 1,5-meter protocol nemen actief verantwoordelijkheid in het tegengaan van de verspreiding van het coronavirus. Uitgangspunten daarbij zijn:

- We zetten bij al onze activiteiten de gezondheid en het welzijn van medewerkers, vrijwilligers en bezoekers voorop.
- We volgen de adviezen van het RIVM en de richtlijnen van de rijksoverheid en passen het coronaprotocol en de bijbehorende werkafspraken daar indien nodig op aan.
- We bieden onze medewerkers, vrijwilligers en bezoekers op onze locaties de faciliteiten om zich te gedragen conform onze hygiënerichtlijnen en praktische richtlijnen.
- We laten onze medewerkers zoveel mogelijk vanuit huis werken, met uitzondering van werkzaamheden die niet vanuit huis gedaan kunnen worden.
- We staan alleen toe dat onze gezonde vrijwilligers vrijwilligerswerk verrichten op onze locaties en in onze gebieden. Vrijwilligers met gezondheidsklachten zijn helaas nog niet welkom.
- We vragen medewerkers en vrijwilligers om voor noodzakelijke reizen zo min mogelijk gebruik te maken van het openbaar vervoer en om niet te carpoolen.
- We vragen onze bezoekers om rekening te houden met een aantal richtlijnen als ze de natuur in willen zodat iedereen op een verantwoorde manier van de natuur kan blijven genieten.

1.2. Hygiënerichtlijnen

Voor alle medewerkers, vrijwilligers en bezoekers gelden de volgende hygiënerichtlijnen:

- Houd 1,5 meter afstand, schud geen handen en vermijd fysiek contact.
- Was/ontsmet je handen bij het betreden van een locatie van de natuureigenaar.
- Was/ontsmet je handen gedurende dag regelmatig en in ieder geval na hoesten, niezen en voor en na het eten, toiletgebruik en het gebruik van koffieautomaten/waterkokers.
- Werk je met materialen en werktuigen van de natuureigenaar, ontsmet deze dan vóór en na gebruik.
- Gebruik papieren zakdoekjes en gooi die weg in afvalbakken.
- Nies en/of hoest in je elleboog.
- Kom niet naar een locatie van de natuureigenaar als je verkoudheidsklachten hebt.

1.3. Onze praktische richtlijnen afhankelijk van situatie per eigenaar

Voor alle medewerkers en vrijwilligers gelden naast de hygiënerichtlijnen de volgende praktische richtlijnen bij het werk:

- Buitenwerk is toegestaan met inachtneming van de richtlijnen en na akkoord leidinggevende/eigenaar
- Voor kantoorwerk blijft thuiswerken de norm, tenzij het voor het werk echt nodig is om naar een locatie te komen.
- Werken op kantoor mag alleen na akkoord van je leidinggevende.
- Neem altijd de indeling van de ruimtes en het aangegeven maximum aantal personen per ruimte/locatie in acht.
- Volg de aangegeven looproutes en houd voldoende afstand van anderen conform de belijning op de grond.
- Houd smalle doorlopen en gangen vrij en geef elkaar de ruimte.
- De garderobes zijn tot nader order gesloten.
- Werk je op kantoor, gebruik dan één vaste werkplek per dag en ontsmet de gebruikte werkplek bij aankomst en vertrek.
- Voor overleg geldt:
  - o Overleg bij voorkeur via Skype of telefonisch.
  - o Als je wel samenkomt, spreek dan waar mogelijk buiten af.
  - o Neem de indeling en het aangegeven maximum aantal personen per vergaderruimte in acht.
  - o Maak vergaderruimtes 5 minuten voor afloop van de vergadering vrij.
- Voor lunchen/koffie drinken geldt:
  - o Was/ontsmet je handen vóór en na gebruik van een koffieautomaat/waterkoker.
  - o Neem een thermoskan/fles mee om daardoor het loopverkeer te beperken.
  - o Lunch in groepen van maximaal 4 personen en houdt daarbij 1,5 meter afstand in acht.
- Volg de instructies van medewerkers van de schoonmaak en facilitaire zaken op, zodat zij ruimtes vaker schoon kunnen maken en kunnen ventileren.

1.4. Rollen en verantwoordelijkheden

Medewerkers en vrijwilligers van de natuurertereineigenaar (kortweg: natuureigenaar) kunnen een actieve rol spelen bij het naleven van de richtlijnen. Veilig werken kunnen we alleen samen.

Aanvullende afspraken kunnen worden gemaakt over:

- Wie is verantwoordelijk voor de naleving van de richtlijnen binnen het eigen team.
- Wie is verantwoordelijk voor het niet overschrijden van de maximum capaciteit van ruimten/locaties en voor de toepassing voor kantoor en werkschuur, met indeling van de werkruimtes, de looproutes en de faciliteiten voor hygiëne.
- Wie is verantwoordelijk voor het informeren van de horeca-exploitanten, huurders en andere relevante partners over het beleid en deze richtlijnen.

1.5. BHV

Bij het verlenen van eerste hulp is het niet altijd mogelijk om 1,5 meter afstand te bewaren. Het Rode Kruis heeft een aantal tips opgesteld voor [het verlenen van eerste hulp tijdens corona](#). Deze tips zijn leidend voor de BHV-ers van de natuureigenaar.

2. Werken op locatie

2.1. Werken op kantoor

Thuiswerken is de norm. Kantoorwerken kan slechts in beperkte mate en alleen na akkoord van leidinggevende. Als er omstandigheden zijn waardoor thuiswerken voor problematisch wordt kan besproken worden welke aanpassingen er mogelijk zijn om arbeidsomstandigheden te verbeteren.

Samenkomen voor kantooroverleg kan dus ook in slechts zeer beperkt en alleen na akkoord van leidinggevende en met inachtneming van de 1,5 meter afstand en het aangegeven maximum aantal personen dat in een vergaderruimte aanwezig kan zijn.

2.2. Ontvangen van gasten en op bezoek bij anderen

Ook hier geldt dat thuiswerken de norm is. Voor overleg met een externe op kantoor, dat kan slechts in zeer beperkte mate en alleen na akkoord van leidinggevende. Deze toetst of het nodig is en of de omstandigheden het toelaten. Is dat het geval, dan zijn te allen tijde de algemene hygiënerichtlijnen en praktische richtlijnen van toepassing (zie 1.2. en 1.3.). De ontvangende collega zorgt dat van tevoren contact wordt opgenomen met gast, wijst hem op de geldende richtlijnen.

Externe overleggen vragen een zorgvuldige afweging waarbij het belang van het overleg wordt afgewogen tegen de consequenties van niet gaan of op een alternatieve manier aansluiten. Een dergelijk besluit wordt altijd genomen door twee personen: de leidinggevende in overleg met de betreffende medewerker of een leidinggevende samen met een andere leidinggevende.

2.3. Buitenwerk

Voor buitenwerk gelden aanvullend aan de algemene hygiënerichtlijnen en praktische richtlijnen (zie 1.2. en 1.3.) de volgende instructies:

- Stuur aannemers, leveranciers en pachters zoveel mogelijk telefonisch of via Skype aan.
- Zet gemotoriseerde werktuigen zoveel als mogelijk uit het zicht om diefstal te voorkomen.
- Deel geen auto's of andere voertuigen waarin niet de 1,5 meter afstand in acht gehouden kan worden.
- Voor aanvullende afspraken over werken met vrijwilligers zie betreffend hoofdstuk.

3. Bezoekerscentra

Vanaf 1 juni 2020 kan de natuureigenaar de Bezoekerscentra weer beperkt openstellen. Daarmee kan de natuureigenaar weer meer zichtbaar zijn in de gebieden. Dit is van belang voor het contact met de achterban, de informatievoorziening aan bezoekers, de inkomsten en de relatie met vrijwilligers.

3.1. Stappenplan opening Bezoekerscentra

Voor de opening kan een stappenplan worden gehanteerd. De eigenaar bepaalt steeds of de volgende stap verantwoord is conform de richtlijnen van het RIVM. Een voorbeeld is mogelijk de volgende:

Stap 1

- Richtdatum: 01-06-2020.
- Open op zaterdag en zondag.
- Faciliteiten, indien van toepassing: balie, winkel, expo, koffieautomaat en speelnatuur.
- Optioneel: toilet open voor publiek alleen als er geen ander toilet in de omgeving open is.

- Bemensing met vaste medewerkers.

Stap 2

- Richtdatum: 01-07-2020.
- Uitbreiding openingstijden naar dinsdag t/m zondag.
- Aangepast aanbod aan excursies en activiteiten.
- Bemensing met vaste medewerkers en vrijwilligers.

Stap 3

- Richtdatum 01-09-2020.
- Opstarten van externe verhuur vergaderruimten in de bezoekerscentra (zie betreffende hoofdstuk).
- Mogelijk ook weer evenementen met meer dan 100 personen.

3.2. Instructies voor bezoekers

Voor bezoekers gelden conform de algemene hygiënische en praktische richtlijnen (zie 1.2. en 1.3.) de volgende spelregels:

- Volg altijd de instructies van medewerkers van het Bezoekerscentrum op.
- Kom in groepjes van maximaal drie personen (uitgezonderd gezinnen) en neem het aangegeven maximum aantal personen dat naar binnen mag in acht (voorlopig wordt uitgegaan van maximaal 1 bezoeker of gezelschap per 10 m² netto vloeroppervlak).
- Houd 1,5 meter afstand en volg de aangegeven looproutes.
- Betaal met pin en bij voorkeur contactloos.
- Was je handen na gebruik van het toilet (indien geopend).
- Gebruik papieren zakdoekjes.
- Nies en/of hoest in je elleboog.
- Kom niet naar een Bezoekerscentrum als je verkoudheidsklachten hebt.
- Spreek elkaar aan op de spelregels.

3.3. Aanvullende instructies voor medewerkers en vrijwilligers

Naast de algemene hygiënische en praktische richtlijnen (zie 1.2. en 1.3.) gelden, indien van toepassing voor het betreffend eigendom voor alle medewerkers en vrijwilligers die werkzaam zijn in de Bezoekerscentra de volgende praktische instructies:

- Zorg dat de instructies voor bezoekers in en om het Bezoekerscentrum goed zichtbaar zijn.
- Zorg voor een transparant scherm bij de balie tussen bezoeker en baliemedewerker.
- Neem geen contant geld aan en zorg dat mensen zoveel mogelijk contactloos betalen. Lukt dat laatste niet, reinig het pinapparaat dan altijd na gebruik.
- Maak de bedieningspanelen van de koffieautomaat regelmatig schoon.
- Als het toilet open is voor publiek:
  - o Optie. Laat bezoekers een vergoeding van €1,- vooraf via de pin betalen (kosten extra schoonmaak).
  - o Hang een poster met basisregels duidelijk zichtbaar op.
  - o Controle en schoonmaak conform protocol Koninklijke Horeca Nederland.
- Desinfecteer de huurfietsen na gebruik.
- Zorg dat er geen speelgoed aanwezig is in kinder- en speelhoek.
- Gebruik bij goed weer een buitenbalie of mobiele informatiekar (ook hier met inachtneming van de 1,5 meter afstand) met info en tips o.a. over gebied, wandelroutes, fietstochten, vaartochten, kinderactiviteiten.
- Bij de ingang 1 medewerker die mensen verwelkomt en er op toeziet dat er niet te veel mensen in het Bezoekerscentrum aanwezig zijn en er voldoende afstand wordt gehouden

4. Excursies en evenementen

Naar verwachting kan een Natuureigenaar vanaf 01 juli 2020 weer excursies organiseren. Nadere uitwerking volgt. Conform de richtlijnen van de rijksoverheid zijn evenementen waarvoor een vergunningsplicht geldt voorlopig niet mogelijk.

4.1. Instructies voor deelnemers, medewerkers en vrijwilligers

Voor deelnemers, medewerkers en vrijwilligers gelden conform de algemene hygiënische en praktische richtlijnen (zie 1.2. en 1.3.) in ieder geval de volgende spelregels voor deelname aan excursies:

- Volg altijd de instructies van de begeleiders van de Natuureigenaar op.
- Neem het aangegeven maximum aantal personen dat mag deelnemen in acht.
- Houd 1,5 meter afstand en volg de aangegeven routes.
- Was/ontsmet je handen vóór en na gebruik van een koffieautomaat.
- Was/ontsmet je handen vóór en na gebruik van het toilet.
- Gebruik papieren zakdoekjes en gooi die weg in de afvalbakken.
- Nies en/of hoest in je elleboog.
- Neem niet deel aan een excursie of evenement als je verkoudheidsklachten hebt.
- Voor vervoer als onderdeel van een excursie geldt dat het gebruik van mondkapjes verplicht kan zijn conform de regels van de betreffende vervoersregio. Volg hiertoe de instructies van de begeleiders ter plekke op.

5. Verhuur locaties aan derden

Indien de Natuureigenaar een aantal vergaderruimtes aan derden verhuurt (al dan niet in combinatie met vergaderarrangementen) geldt in het verlengde van het beleid over het gebruik van de eigen kantoren het volgende:

- Voor het beheer van deze vergaderlocaties worden aparte werkafspraken opgesteld conform het protocol van Koninklijke Horeca Nederland.

6. Vrijwilligerswerk

Vanaf 1 juni breidt de Natuureigenaar de mogelijkheden uit voor vrijwilligers om weer aan het werk te gaan. Bij het vrijwilligerswerk zijn te allen tijde de algemene hygiënerichtlijnen en praktische richtlijnen (zie 1.2. en 1.3.) van toepassing. Daarnaast geldt een aantal aanvullende afspraken:

- Alleen gezonde vrijwilligers kunnen vrijwilligerswerk verrichten op onze locaties en in onze gebieden.
- We vragen vrijwilligers met een kwetsbare gezondheid om hier voorlopig van af te zien. De vrijwilligers ouder dan 70 jaar gaan zelf na of hun inzet verantwoord is.
- We vragen vrijwilligers om zo min mogelijk gebruik te maken van het openbaar vervoer en niet samen met de auto te reizen.
- Vrijwilligers kunnen voorlopig niet verzamelen in de werkschuren. Ze kunnen de werkschuren alleen gebruiken om materialen op halen en terug te brengen en voor het gebruik van het toilet.
- Het is verplicht om materialen en werktuigen van de natuureigenaar vóór en na het gebruik te desinfecteren.

- We vragen vrijwilligers om zoveel mogelijk zelfstandig te werken, en in elk geval op 1,5 meter afstand.
- We vragen vrijwilligers om hun eigen drinken en eten mee te nemen.

7. Bezoeken van de gebieden

De gebieden van de Natuureigenaar zijn zoveel mogelijk open, aansluitend op de openstellingsregels. We willen onze bezoekers de mogelijkheid bieden om een frisse neus te halen, maar we vragen hen wel om rekening te houden met een aantal richtlijnen. Op die manier stimuleren we dat mensen op een verantwoorde manier van de natuur kunnen blijven genieten.

7.1. Boodschap voor bezoekers

Natuur is open. Even buiten uitwaaien en de gedachten verzetten in de natuur. Zeker in deze tijd is dat voor veel mensen heel belangrijk. Laten we er samen voor zorgen dat het mogelijk blijft.

7.2. Spelregels voor bezoekers

In het verlengde van de algemene hygiënerichtlijnen richtlijnen (zie 1.2.) en de normale toegangsregels van Natuurmonumenten zijn de volgende spelregels voor bezoekers van toepassing:

- Vermijd drukke plekken.
- Ga zoveel mogelijk alleen, niet in groepen (gezinnen uitgezonderd).
- Houd minimaal 1,5 meter afstand van elkaar.
- Heb jij of een gezinslid verkoudheid- of griepverschijnselen, blijf dan thuis.
- Het is broedseizoen: blijf op de paden en houd honden aangelijnd.
- Laat papieren zakdoekjes en ander afval niet achter in de natuur.
- Volg de aanwijzingen op borden, posters en van de boswachters ter plekke.

7.3. Toestemmingenbeleid

Voor commerciële partijen die gebruik maken van de gebieden van de Natuureigenaar geldt dat zij zich bij hun activiteiten in ieder geval moeten houden aan deze algemene hygiënerichtlijnen (zie 1.2.). Een formeel akkoord om activiteiten doorgang te laten vinden, komt van de eigenaar en kan dus alleen als deze hygiënerichtlijnen in acht worden genomen én in de betreffende gemeente kleinschalige activiteiten zonder vergunning weer toegestaan zijn.

Ook voor grotere evenementen (niet te verwachten vóór 1 september 2020) geldt dat het beleid van de lokale autoriteiten leidend is.